

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/378/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211563
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113211563.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/X, XXX XX Q. K., v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy 406,52 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/290/2013-53 zo dňa 13.06.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/290/2013-53 zo dňa 13.06.2014 z r u š
u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca žiadal žalovaného zaviazat' na zaplatenie zmenkovej sumy 406,52 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 475 Eur od 20.03.2010 do 19.04.2011, čo predstavuje sumu 470,25 Eur, zo sumy 455 Eur od 20.04.2011 do 18.09.2012, čo predstavuje sumu 589,23 Eur, zo sumy 445 Eur od 19.09.2012 do 16.10.2012, čo predstavuje sumu 31,15 Eur, zo sumy 426 Eur od 17.10.2012 do 22.11.2012, čo predstavuje sumu 39,41 Eur, zo sumy 406,52 Eur od 23.11.2012 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 475 Eur od 03.06.2010 do 19.04.2011, čo predstavuje sumu 25,13 Eur, zo sumy 455 Eur od 20.04.2011 do 18.09.2012, čo predstavuje sumu 38,85 Eur, zo sumy 445 Eur od 19.09.2012 do 16.10.2012, čo predstavuje sumu 2,05 Eur, zo sumy 426 Eur od 17.10.2012 do 22.11.2012, čo predstavuje sumu 2,59 Eur, zo sumy 406,52 Eur od 23.11.2012 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1,58 Eur (1/3 % zmenkovej sumy) a náhrady trov konania. Pohľadávku voči žalovanému si uplatnil v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrh odôvodnil tým, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 07.10.2009 na zmenkovú sumu 475 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 20.03.2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 07.10.2009 na sumu 475 Eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 20.03.2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 68,48 Eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 68,48 Eur.

Okresný súd žalobcu vyzval na doplnenie tlačiva na uplatnenie pohľadávky tak, aby v opise rozhodujúcich skutočností uviedol právny dôvod záväzkového vzťahu, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, aby špecifikoval žalovanú sumu uvedením presného spôsobu jej výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva, a aby ku každej položke uviedol výšku, dátum, právny dôvod vzniku a odôvodnil počiatok uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy. V reakcii na túto výzvu žalobca okresnému súdu oznámil, že poskytol dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, predložil originál

zmenky, zmenkové informácie preniesol do žaloby a z jeho strany nie je čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky, pričom disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné údaje alebo listiny, ktoré okresný súd vyžadoval. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené.

Okresný súd v súlade s čl. 5 Nariadenia doručil žalovanému tlačivo C na odpoveď, na ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nereagoval. Okresný súd nenariadil ústne pojednávanie, keďže to nepovažoval za potrebné a ani žiadna zo strán o nariadenie ústneho pojednávania nepožiadala. Okresný súd tak oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na deň 13.06.2014.

Okresný súd vykonal dokazovanie zmenkou, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7Er/93/2011 a zistený skutkový stav posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 Smernice č. 93/13/EHS a uplatnený nárok žalobcu v celom rozsahu zamietol. Okresný súd mal za preukázané, že pôvodný veriteľ - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvoril so žalovaným dňa 07.10.2009 Zmluvu o úvere, na základe ktorej sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zaviazala poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi sumu 250 Eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť spolu s poplatkom 242 Eur, t.j. zaplatiť celkovú sumu 492 Eur v mesačných splátkach vo výške 41 Eur, v počte splátok 12.

Tento vzťah bol zabezpečený zmenkou vystavenou žalovaným. Okresnému súdu bolo z jeho úradnej činnosti známe, že predmetom podnikania spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, pričom úverová zmluva, napriek tomu, že je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom podľa Obchodného zákonníka, je súčasne aj spotrebiteľskou zmluvou. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako dodávateľ pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný, ktorý je spotrebiteľom, pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Hoci je v úverovej zmluve uvedené, že žalovanému sa poskytol úver na výkon zamestnania, žalobca, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno, nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by túto skutočnosť preukazovali. Je na ťarchu žalobcu, aby preukázal, že úver bol poskytnutý žalovanému na účely výkonu zamestnania. Okresný súd tak právny vzťah medzi pôvodným veriteľom - spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaným vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, aplikoval na daný vzťah ustanovenia spotrebiteľského práva a dospel k záveru, že indosovanie zmenky, ktoré má za následok zmenu veriteľa, nemení nič na povahe záväzku, vyplývajúceho z predmetného záväzkového vzťahu. Zmenka slúžila ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu. Okresný súd neplatnosť zmenky skúmal ex offa, aj keď žalovaný neplatnosť zmenky nenamietal, čo odôvodnil tým, že vo veciach vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv právny princíp „právo patrí bdelym“, ustupuje dôležitejšiemu princípu založenému na ochrane práv spotrebiteľa, čo opakovane zdôraznil vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Okresný súd poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2011 zo dňa 14. 03. 2013, v ktorom Európsky súdny dvor z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa s tým, že je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, aj keď ide o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera. K záveru o prelomení zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu k spotrebiteľovi došlo aj rozhodnutím Nemeckého najvyššieho súdu (BGH) z 25.2.1965. Okresný súd poukázal tiež na nemecký rozsudok sp. zn. Z 1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt, (čo je prípad súdnej veci), a pritom existujú indície, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa, nie je možné žalobcovi poskytnúť ochranu, lebo aj nový zmenkový veriteľ mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver. Okresný súd poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 16.11.2010 č. C-76/10 vo veci POHOTOVOSTĚ, s.r.o., podľa ktorého má vnútroštátny súd v každom štádiu konania povinnosť posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere. Z európskych, ako aj z vnútroštátnych právnych noriem vyplýva povinnosť vykonávať ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok a tiež abstraktnú kontrolu zmlúv s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky. Zmenkový vzťah tak nie je možné izolovať od vzťahu spotrebiteľského. Tento vzťah je vyjadrený aj v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to konkrétne v ust. § 4 ods. 6. V čase prijatia zmenkového a šekového zákona z roku 1950 ešte nebola v podmienkach Slovenskej

republiky aktuálna otázka ochrany spotrebiteľa, ktorá sa do popredia dostala až v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie. Okresný súd poukázal tiež na pripomienku Európskej komisie vo veci vedenej na Európskom súdnom dvore pod sp. zn. C-558/13, predmetom ktorej je návrh na začatie prejudiciálneho konania súvisiaci s konaním CD Consulting s.r.o. proti K., ktorý sa týka výkladu článku 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS a čl. 4 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Európska komisia zaujala stanovisko, podľa ktorého je rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu. Spotrebiteľovi ostáva možnosť uspokojiť veriteľa, nadobúdateľa indosovanej zmenky, a následne ho žalovať o náhradu škody, ale v zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového by spotrebiteľ musel dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, čo neprímerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Ak by došlo k súdnemu sporu o platnosť vydanej zmenky, bolo by potrebné, aby príslušný súd mal možnosť hodnotiť pôvodnú zmluvu, aby mohol posúdiť, či ide o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise, a to aj v situácii, keď zmenka medzičasom zmenila majiteľa. Ak vnútroštátna úprava neumožňuje, aby súd ex offo zamietol návrh zo zmenky v rámci konania o návrhu zo zmenky, potom táto úprava nie je v súlade so zásadou efektivity, keďže sťažuje uplatnenie ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva Smernica Rady 93/13 EHS.

Okresný súd ďalej uviedol, že pri zmenke ako cennom papieri treba rozlišovať neplatnosť zmenky pre nesplnenie podmienok podľa zákona zmenkového a šekového a na druhej strane neplatnosť dojednaní o vystavení a vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa zo spotrebiteľských vzťahov, či už pre rozpor s dobrými mravmi alebo po vyhodnotení dojednaní o zmenke ako neprijateľných podmienok. Podľa okresného súdu z dokazovania vyplynulo, že podmienky pre prijatie zmenky od spotrebiteľa stanovené zákonom neboli splnené. Istina úveru predstavovala 250 Eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 475 Eur, pričom zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.01.2011 vo svojom ust. § 17 zakazoval v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou. Aj dohody o vyplnení zmenky, uzatvorené pred týmto zákazom, je možné podľa okresného súdu hodnotiť ako neplatné pre rozpor s dobrými mravmi alebo ako neprijateľné zmluvné podmienky. Okresný súd tak považoval dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobila značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa s tým, že cieľom uzatvorenia tejto dohody bolo obchádzať ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky umožňovala vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku jej úročenia tak, že zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov. Takéto zmluvné dojednanie okresný súd za zisteného skutkového stavu považoval za neprijateľné, a tým aj neplatné podľa § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že zmenka je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom. Žalobca uplatnil právo z neplatnej zmenky, a preto bolo potrebné návrh zamietnuť bez toho, aby súd skúmal výšku žalovanej sumy. Vyplnením zmenky došlo k značnému zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, pretože veriteľ vyplnením zmenky zamýšľal obísť zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa a na základe vyplnenej zmenky požadoval úrok 0,25 % denne, ktorý je vzhľadom na výšku v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch je nepripustný. O náhrade trov okresný súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom žalovanému ako úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov z dôvodu, že si náhradu trov konania neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie má vady podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p. Žalobca uviedol, že nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a jej vystaviteľom. Žalobca ako vlastník cenného papiera má len zmenku, ktorú nadobudol na základe indosamentu. Žalobca nemá iné informácie, či dokumenty k zmenke a v zmysle platného právneho poriadku ich ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku je neprípustné a nezákonné. Podľa konštantnej judikatúry českých a slovenských súdov je zmenka samostatným, abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd sa aplikáciou ustanovení o zmenke v zákone zmenkovom a šekovom vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah, pričom okresný súd posudzoval bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. Okresný súd k rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a nesprávnou interpretáciou právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca nesúhlasil s tým, že súd je v takomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Žalobca trval na tom,

aby súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej preskúvavacej právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Žalobca skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, a teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Okresný súd si sám vytvoril pochybnosť v podobe ničím nepodloženého dohadu o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky, ktorý nebol účastníkom tohto konania, a žalovaným mal existovať iný záväzkový vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. Okresný súd teda vykonštruoval tvrdenie, ohľadom ktorého žiadal, aby ho žalobca preukázal. V sporovom konaní môže súd rozhodnutie založiť len na tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania, a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a ktoré nie sú výsledkom dokazovania. Ak by mala existovať dôkazná povinnosť žalobcu vo vzťahu k ním tvrdeným skutočnostiam, tak žalobca ad absurdum tvrdí, že by existovala aj dôkazná povinnosť súdu vo vzťahu k súdom tvrdeným skutočnostiam. Okresný súd zjavne a zreteľne porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a presiahol svoju právomoc. Súd je nezávislým arbitrom, ktorý rozhodne na základe tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania. Okresný súd ignoroval ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého „...Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu odporca (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. síce vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie na žalobcovi. Pokiaľ povinný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť. Pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena zo žalovaného na žalobcu. Námietka tak musí byť vznesená zo strany žalovaného a žalovaný nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba prevzal súd. Okresný súd tak porušil ustanovenia o vykonávaní dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vykonané bez návrhu. Žalovaný mohol na základe čl. 5 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť iné námietky odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd bez návrhu žalovaného a na ťarchu žalobcu žiadal vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa pritom tejto obrany nedovoľoval a uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Okresný súd od žalobcu žiadal preukázanie skutočností, o ktorých žalobca nemal žiadnu vedomosť a nemal k dispozícii žiadne požadované listinné dôkazy. Okresným súdom tvrdený rozpor medzi uplatneným nárokom žalobcu a spotrebiteľským právom zo žiadnych okresným súdom citovaných ustanovení nevyplýva. Okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou a exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, avšak žalobca a ani žalovaný dokazovanie takýmito listinnými dôkazmi nenavrhl. Súd síce môže podľa ust. § 120 O.s.p. vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci, avšak len v prípade, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade mal okresný súd rozhodnúť len z predloženej zmenky, nakoľko z prednesov sporových strán potreba vykonávania dokazovania nevyplývala. Okresný súd vychádzal z údajne nesporných skutočností, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOST, s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere a že zmenka zabezpečovala zmluvu, ktorú žalovaný uzatvoril ako spotrebiteľ. Tieto údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Účastníci sa k týmto okolnostiam nikdy nevyjadrili, a preto nie je možné, aby okresný súd dospel k záveru o ich nespornosti. Ak na týchto údajne nesporných skutočnostiach okresný súd založil svoje rozhodnutie, je takéto rozhodnutie nesprávne.

K rozhodnutiu nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965 žalobca uviedol, že mu obsah tohto rozhodnutia nie je známy a takéto rozhodnutie mu nie je dostupné. Jeho závery pritom ani nie sú použiteľné, nakoľko je takmer 50 rokov staré a v období jeho vzniku prakticky neexistovalo Európske spotrebiteľské právo. Zrejme sa jedná o prekonaný a ojedinelý názor, z ktorého nie je možné vychádzať. Takéto rozhodnutie nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy podľa zákona č. 191/1950 Zb. Okresný súd sa pritom nijakým spôsobom nevysporiadal so zhodou či rozdielnosťou právnej úpravy Nemecka a Slovenskej republiky ohľadom zmenkového práva. Záveru, ktorý by mal vyplývať z tohto nemeckého rozhodnutia, priamo odporuje záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa

22. októbra 2008. Z rovnakých záverov vychádzal aj rozsudok NS ČR sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, podľa ktorého je zmenkový záväzok samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol dôvodom jeho vzniku. Zmenkový záväzok je záväzkom priamym, bezpodmienečným, nesporným, abstraktným a samostatným a je celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. Súd preto nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. Ohľadom okresným súdom uvádzanej pripomienky Európskej komisie žalobca uviedol, že táto nie je súčasťou súdneho spisu a nie je ani verejne dostupná. Okresný súd tak odôvodnenie svojho rozhodnutia založil na argumentácii, ktorú získal z neznámeho a neverejného zdroja, čo je v právnom štáte neprípustné. Jedná sa pritom len o jeden z názorov jedného z účastníkov prejudiciálneho konania, pričom v tejto veci poskytli pripomienky aj ostatní účastníci konania, medzi nimi Slovenská republika a Nemecko, ktorých vyjadrenia boli opačné. Vyjadreniami a pripomienkami iných účastníkov sa okresný súd vôbec nezaoberal. Ustanovenie § 17 slovenského zákona zmenkového a šekového pritom predstavuje obsahové prebratie článku 17 ženevského dohovoru o jednotnom zmenkovom zákone.

Žalobca ohľadom záveru okresného súdu o neprimerane vysokom príslušenstve - zmenkovom úroku 0,25 % denne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013, v ktorom krajský súd konštatoval, že v preskúmvanej veci sa nejedná o prípad uplatňovania pohľadávky zjavne neopodstatnenej, ani o podanie zjavne neprípustného návrhu s tým, že ak dlžník neuplatnil v konaní námietku podľa ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu zmenky. Krajský súd v Prešove ďalej uviedol, že dokazovanie na preukázanie dôvodnosti kauzálnych námietok je možné vykonať len za predpokladu, že žalovaný v lehote do 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky sa k návrhu vyjadrí s tým, že ak odpoveď žalovaného nie je doručená súdu v lehote 30 dní, musí súd vydať rozsudok o pohľadávke, a teda rozhodnúť vo veci samej, s tým, že podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ktorý ustanovuje koncentračnú zásadu, má pasivita žalovaného ten následok, že súd musí rozhodnúť len na základe dôkazov predložených navrhovateľom, a teda dokazovanie nevykonáva. Rovnako Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 potvrdil uvedené závery žalobcu. Žalobca konštatoval, že okresný súd zmaril konanie ako také, a to porušením Nariadenia č. 861/2007, čl. 4 a čl. 5, keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor, čoho dôsledkom došlo aj k porušeniu práva žalobcu na prístup k súdu. Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky súd v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Krajský súd sa pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom podaného odvolania oboznámil s obsahom spisového materiálu. Zistil, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej žalovaným, a to postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca v tomto návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti ohľadom vzniku zmenkovej pohľadávky voči žalovanému a predložil originál zmenky, na základe ktorej uplatňuje právo. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu považuje krajský súd za potrebné citovať príslušné ustanovenia Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatneného nároku tiež príslušné ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb., zákon zmenkový a šekový.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;

4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Krajský súd zistil, že v postupe okresného súdu došlo k vadám a tento postup nebol v súlade s citovanými ustanoveniami Nariadenia. Okresný súd rovnako nedodrжал relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a nepostupoval pri vykonávaní dokazovania v súlade s ust. § 120 O.s.p.

Okresný súd žiadosťou o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia vyzýval žalobcu, aby uviedol právny dôvod záväzkového vzťahu, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, žiadal špecifikovať žalovanú sumu s uvedením spôsobu jej výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva, odôvodniť počiatok uplatneného 6% ročného úroku z omeškania a predložiť príslušné listinné dôkazy. Z návrhu podaného žalobcom je však nepochybné, že žalobca uplatnil nárok výlučne na základe predloženej zmenky vystavenej žalovaným. Zmenka je pritom cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a ani na hospodárske dôvody vzniku zmenky. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počíta priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenu a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky potom existujú vedľa seba dva záväzky, záväzok pôvodný a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky; avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V zmysle uvedených záverov potom krajský súd konštatuje, že zo strany okresného súdu nebol daný dôvod, aby okresný súd žalobcu dodatočne vyzýval na doplnenie jeho tvrdení o právny dôvod záväzku, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, ani na preukázanie spôsobu výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva uplatnená zmenková suma. Na riadne uplatnenie nároku na zaplatenie zmenkovej pohľadávky s príslušenstvom žalobcovi postačuje predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktorý žalobca podal v čl. 8. návrhu na uplatnenie pohľadávky.

Okresný súd po tom, čo žalobca v reakcii na žiadosť okresného súdu o doplnenie podkladov oznámil, že inými listinami nedisponuje a že na uplatnenie nároku postačuje predloženie zmenky, zaslal žalovanému tlačivo na odpoveď v zmysle čl. 5. ods. 2 a 3 Nariadenia. Žalovaný v Nariadení stanovenej lehote 30-tich dní na nárok uplatnený žalobcom neodpovedal. V takomto prípade mal okresný súd postupovať podľa čl. 7. ods. 3 Nariadenia a v dôsledku nedoručenia odpovede dotknutej strany (žalovaného), mal v lehote podľa čl. 5. ods. 3 alebo 6 vydať rozsudok o uplatnenej pohľadávke žalobcu. I napriek tomu, že žalovaný v stanovenej lehote neodpovedal a neuplatnil žiadne námietky voči nároku uplatnenému žalobcom, okresný súd rozhodol o pripojení spisu sp. zn. 7Er/93/2011. Keďže žalovaný k uplatnenému nároku nevzniesol žiadne relevantné skutočnosti, mal okresný súd v zmysle Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku zo zmenky a vo veci rozhodnúť bez vykonávania dokazovania pripojením exekučného spisu. Žiaden z účastníkov nenavrhol vo veci vykonať žiadne dokazovanie. Ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia pritom stanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má ten dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej strany, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu nedoručí v Nariadení stanovenej lehote súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety čl. 7 ods. 1 Nariadenia, ktorý podmieňuje vykonávanie uvedených dôkazov doručením odpovede žalovanej strany. Vykonávanie dôkazov pritom upravuje čl. 9 Nariadenia s tým, že súd je povinný určiť spôsob a rozsah vykonania dôkazov potrebných na rozhodnutie, a to podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov.

V tomto prípade podľa názoru krajského súdu nie sú naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníka konania podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. Žalobca v danom prípade jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Dokazovanie okresným súdom nebolo vykonávané ani vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, nakoľko žalovaný žiadne tvrdenia na svoju obranu voči uplatnenému nároku žalobcu nevzniesol. Okresný súd napriek tomu vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko na posúdenie a rozhodnutie o takomto nároku postačovala v origináli predložená zmenka.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovaného zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky. Okresný súd však posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musel zároveň preukázať. Okresný súd napriek tomu, že predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky, z vykonaného dokazovania konštatoval záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovaným a spoločnosťou pohotovosť, s.r.o. Okresný súd konštatoval, že sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, a to napriek tomu, že zo samotnej zmluvy zistil, že úver mal byť žalovanému poskytnutý na výkon povolenia,

príčom uviedol, že nositeľom dôkazného bremena preukázania skutočnosti, že úver bol skutočne poskytnutý na výkon povolania, je žalobca. S uvedeným posúdením dôkazného bremena sa krajský súd nestotožnil. Okresný súd konštatoval povinnosť žalobcu preukázať skutočnosť, že úver bol poskytnutý na výkon povolania napriek tomu, že o vykonávaní takýchto dôkazov, teda o vykonávaní dôkazov oboznámením zmluvy o úvere uzatvorenej medzi spoločnosťou pohotovosť, s.r.o. a žalovaným, žalobca nemal žiadnu vedomosť. Záver vyplývajúci z listinného dôkazu tejto zmluvy o úvere, ktorého vykonanie nikto nenavrhol, spochybnil samotný okresný súd s tým, že táto skutočnosť žalobcom, ktorý túto okolnosť ani netvrdil, nebola preukázaná. Ak žalobca uplatnil nárok titulom zaplatenia zmenkovej pohľadávky podľa predloženej zmenky, môže byť nositeľom dôkazného bremena len ohľadom tých skutkových tvrdení, na základe ktorých uplatňuje nárok voči žalovanému. Ak žalobca netvrdí existenciu zmluvy o úvere, tak nemôže byť nositeľom dôkazného bremena ohľadom preukázania skutočnosti, že úver bol žalovanému poskytnutý za účelom výkonu jeho zamestnania.

Vo vzťahu k ust. § 17 zákona zmenkového a šekového okresný súd argumentuje rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora a nemeckým rozsudkom, ktorý okresný súd označil ako Z 1965, z ktorých má vyplývať záver, že je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovanej strany ako spotrebiteľa bez ohľadu na skutočnosť, že sa jedná o nárok uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera. Ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky, ktoré sú úplne oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k ich vzniku. V zmysle tohto ustanovenia potom dlžník nie je oprávnený namietat' voči povinnosti zaplatiť zmenku skutočnosti, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky, a to práve z dôvodu, že došlo k jej indosácii. Odvolací súd je toho názoru, že výlučne žalovaná strana je tým subjektom, ktorý je oprávnený a zároveň aj povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Žalovaná strana tak musí tvrdiť a preukázať tiež okolnosti, ktoré by spochybnili abstraktný charakter indosamentu v zmysle ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, teda okolnosti, ktoré by preukazovali záver, že majiteľ pri nadobudaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dlžník tak musí preukázať, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Pri posudzovaní tejto okolnosti je možné zobrať do úvahy charakter účastníkov zmenkovo-právneho vzťahu. Je možné rozlišovať situáciu, kedy do zmenkového vzťahu vstupuje podnikateľ, ktorý zmenky využíva aktívne pri svojej podnikateľskej činnosti, napríklad na zabezpečenie svojich záväzkov vyplývajúcich z úverových vzťahov, a postavenie spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmenkovo-právneho vzťahu výlučne z dôvodu potreby zabezpečenia jeho záväzku voči veriteľovi, pričom nie je možné predpokladať jeho aktívnu znalosť zmenkovej úpravy. Je tak možné zaoberať sa otázkou, či zo strany veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu, ktorý bol pôvodným majiteľom zmenky, nedošlo k zneužívaniu zmenkového práva a či tým nedošlo k neprimeranému zvýhodneniu jednej zo zmluvných strán na úkor druhej strany. Takéto zisťovanie a posudzovanie je však možné výlučne v prípade, ak zo strany dlžníka sú vznesené námietky proti jeho povinnosti zaplatiť zmenku, o platnosti a záväznosti ktorej inak nie sú žiadne pochybnosti. Dlžník preto musí takéto námietky v konaní nielen uplatniť, ale ich aj riadne zdôvodniť a preukázať, nakoľko samotný majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný už tým, že drží zmenku, bez toho, aby musel preukazovať dôvod jej vzniku, dôvod jej prijatia, či dôvod jej indosácie a nadobudnutia aktuálnym majiteľom. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislý na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nie je možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Neobstojí ani odkaz na nemecký rozsudok Z 1965. Ohľadom tohto rozsudku krajský súd uvádza, že nie je zrejmé, na základe akého právneho stavu bol daný rozsudok vydaný. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu nevyplýva, či právna úprava, ktorú nemecký súd v danom rozsudku aplikoval, je totožná s právnou úpravou obsiahnutou v slovenskom Zákone zmenkovom a šekovom. Z citácie dotknutého nemeckého rozsudku okresným súdom nie je možné zistiť, aký nárok nemecký súd posudzoval, či sa jednalo o zmenku prevedenú bežným rubopisom alebo rubopisom uskutočneným po lehote na protest, ktorý má len účinky postúpenia pohľadávky, ani to, či nemecký súd na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere prihliadol na námietku zmenkového dlžníka alebo bez takejto námietky. Okrem toho treba poukázať na judikatúru súdov SR, ktorá závery tohto nemeckého rozhodnutia prekonáva názorom, podľa ktorého „...z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu odporca zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd poukazuje tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012, podľa ktorého „...Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného

právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Závazok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Krajský súd je potom názoru, že závery okresného súdu, ktoré vychádzali z právneho vyhodnotenia základného vzťahu, posúdenie ktorého ani nebolo predmetom sporu, pretože žalovaný ako dlžník zo zmenky žiadne kauzálne námietky nevzniesol, nemôže stačiť na prelomenie základnej zásady obsiahnutej v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového. Ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná. Okresný súd tak pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol však oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Zákaz zneužitia práva je síce jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter vzťahu spotrebiteľského.

V tejto súvislosti nemôže obstať ani odkaz okresného súdu na pripomienku Európskej komisie k veci vedenej na Európskom súdnom dvore pod sp. zn. C-558/13. V danom prípade sa jedná len o názor jedného z účastníkov prejudiciálneho konania vedeného pred Európskym súdnym dvorom, pričom zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by pre súdy konajúce v obdobnej právnej veci mala byť pripomienka komisie záväzná.

Krajský súd v súvislosti s právnym posúdením, ktoré okresný súd vykonal vo vzťahu k § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch považuje za potrebné citovať relevantné odseky tohto ustanovenia.

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu 28.04.2009, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa ods. 7 cit. ust. veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Okresný súd z ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. dospel k záveru, že podmienky pre prijatie zmenky od spotrebiteľa stanovené týmto zákonom neboli splnené, čo odôvodnil tým, že istina poskytnutého úveru predstavovala 250 Eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 475 Eur. Skutočnosť, že v danom prípade zmenková suma vyplnená do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu stanovenú ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., mohla mať pritom podľa názoru krajského súdu za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky a ani neplatnosť dohody o vyplnení zmenky. Uvedený zákon totiž v ust. § 4 ods. 7 porušenie ust. § 4 ods. 6 nesankcionoval neplatnosťou zmenky, či neplatnosťou dohody o jej vyplnení, ale vznikom zodpovednosti veriteľa za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením povinnosti podľa ods. 6 veriteľom. V dôsledku porušenia tohto obmedzenia tak prípadne mohol žalovanému vzniknúť výlučne nárok na náhradu škody voči pôvodnému veriteľovi, teda voči spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorá zmenku vystavenú v rozpore s týmto ustanovením od žalovaného ako dlžníka prijala. pohotovostĚ, s.r.o. však nie je účastníkom tohto konania, a v dôsledku porušenia tejto zákonnej povinnosti nemohol vzniknúť žiaden nárok žalovanému ako dlžníkovi voči žalobcovi, ktorý nie je veriteľom z pôvodného úverového vzťahu.

S ohľadom na uvedené skutočnosti neobstoja ani právne závery okresného súdu, podľa ktorých je dohoda o vyplnení zmenky neplatná pre rozpor s dobrými mravmi alebo ako neprijateľná zmluvná podmienka. Okresný súd takýto záver vyvodil s odkazom na ust. § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru zakazuje splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou. Okresný súd argumentuje tiež tým, že dohoda o vyplnení zmenky má byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že obchádza právne predpisy na ochranu spotrebiteľa a umožňuje vystaviť zmenku, v ktorej nie je uvedená zmenková suma a dátum začiatku jej úročenia, čo dodatočne vyplní veriteľ v rozsahu svojich peňažných nárokov voči dlžníkovi. Krajský súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. Toto ustanovenie priamo počítalo s tým, že za účelom zabezpečenia nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru je možné vystaviť zabezpečovaciu zmenku, ktorá musí spĺňať zákonom v danom ustanovení určené podmienky. Zákon pritom priamo počítal aj s tým, že zmenka bude vystavená ako blankozmenka, keď uvádzal, že veriteľ je povinný dlžníkovi vydať zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto ustanovením. Samotný zákon tak počítal s tým, že dlžník vystaví blankozmenku, ktorú dodatočne vyplní veriteľ. V danom čase tak vystavenie takejto zmenky bolo v súlade s právnou úpravou zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda nie je možné konštatovať, že by sa malo jednáť o postup veriteľa, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, alebo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ako už bolo uvedené vyššie, otázku porušenia zákonom stanoveného limitu, do ktorého je možné stanoviť zmenkovú sumu, zákonodarca riešil nie neplatnosťou zmenky alebo dohody o jej vyplnení, ale vznikom osobitného nároku spotrebiteľa na náhradu škody vzniknutej spotrebiteľovi porušením tohto ustanovenia veriteľom. Krajský súd konštatuje, že z doterajšieho stavu nebolo zistené, že by zmenka bola vystavená v rozpore so zákonom. Žalobcom predložená zmenka má zákonom zmenkovým a šekovým požadované náležitosti. Jedná sa o zmenku vystavenú žalovaným.

Okresný súd tiež konštatoval značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa z dôvodu požiadavky žalobcu na zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, ktorý má byť podľa okresného súdu v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch neprípustný. Krajský súd konštatuje, že z tejto časti odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku nevyplývajú dôvody, pre ktoré okresný súd zmenkový úrok vo výške 0,25% denne považuje za rozporný s dobrými mravmi, okresný súd neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré by takáto úroková miera mala byť v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch neprípustná. Odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Vo všeobecnosti platí, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia, pričom sa súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť odôvodnený a dostatočne vysvetlený. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia nie je len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť tiež prameňom poznania úvah súdu v otázke zisťovania skutkového stavu a tiež v právnom posúdení veci. V odôvodnení rozhodnutia okresného súdu chýba akákoľvek úvaha a skutkové zistenia súdu, ktoré by odôvodňovali záver o rozpore úrokovej miery 0,25% s dobrými mravmi, resp. o zhoršení postavenia spotrebiteľa.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Bude úlohou okresného súdu v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovaným, pričom žalobca v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkovo-právneho vzťahu a ani ďalšie skutočnosti, na základe ktorých okresný súd dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky, ktorý nie je právnym nástupcom pôvodného majiteľa, nemá povinnosť preukazovať okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným. Okresný súd bude vychádzať z aktuálneho stavu konania, v rámci ktorého žalovaný v Nariadení stanovenej lehote neuplatnil žiadne námietky voči uplatnenému nároku žalobcu so záverom, že ak žalovaný žiadne námietky nepodal, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keď by tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, bude okresný súd tento nárok posudzovať podľa Zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z prezentovaného právneho názoru krajského súdu v tom smere, že žalobcom predložená zmenka je

zmenkou, ktorá má zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti. Krajský súd je toho názoru, že ani dlžníkov, ktorí sú spotrebiteľmi, nie je možné vyňať z pôsobnosti ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, najmä ak takíto dlžníci žiadne relevantné námietky týmto ustanovením predpokladané v konaní voči indosatárovi zmenky neuplatnili. Bez relevantných námietok dlžníka, aj keď je tento spotrebiteľom, je výklad, ktorý smeruje k prelomeniu zásad stanovených v ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového, v nesúlade s výslovným znením tohto ustanovenia. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.